

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ (DECISION)

Προσφυγή αριθ. 18784/15

Κ.Α.

κατά της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας στις 23 Απριλίου 2019 σε επιτροπή, η σύνθεση της οποίας έχει ως εξής:

Aleš Pejchal, *πρόεδρος*,

Tim Eicke,

Gilberto Felici, *δικαστές*,

και Renata Degener, *αναπληρώτρια γραμματέας τμήματος*,

Λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω προσφυγή που κατατέθηκε στις 20 Απριλίου 2015,

Λαμβάνοντας υπόψη το προσωρινό μέτρο που υποδείχθηκε στην εναγόμενη κυβέρνηση δυνάμει του άρθρου 39 του κανονισμού του Δικαστηρίου,

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις οι οποίες υποβλήθηκαν από την εναγόμενη κυβέρνηση και εκείνες οι οποίες υποβλήθηκαν σε απάντηση από τον προσφεύγοντα,

Λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση να χειριστεί κατά προτεραιότητα την προσφυγή δυνάμει του άρθρου 41 του κανονισμού του Δικαστηρίου,

Αφού διασκέφθηκε, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Ο προσφεύγων, κ. Μ.Κ., είναι ρώσος υπήκοος τσετσενικής καταγωγής. Η πρόεδρος του τμήματος έκανε δεκτό το αίτημα της μη δημοσιοποίησης της ταυτότητάς του από τον προσφεύγοντα (άρθρο 47 § 4 του κανονισμού). Ο προσφεύγων παραστάθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου από τον κύριο Α.Κ. Gisayev, δικηγόρο του Όσλο.

2. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τις εντεταλμένες του αντιπροσώπου της, κ. Α. Δημητρακοπούλου, πάρεδρο του Νομικού

Συμβουλίου του Κράτους, και κ. Κ. Καραβασίλη, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 21 Απριλίου 2015, η πρόεδρος του πρώτου τμήματος αποφάσισε να εφαρμόσει το άρθρο 39 του κανονισμού του Δικαστηρίου και να υποδείξει στην Κυβέρνηση ότι ο προσφεύγων δεν θα έπρεπε να εκδοθεί στην Ρωσία.

4. Επικαλούμενος τα άρθρα 2 και 3 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονέθηκε ειδικότερα ότι μία έκδοση στην Ρωσία θα τον εξέθετε σε κακομεταχείριση.

5. Την ίδια ημέρα, η αιτίαση η ελκόμενη από το άρθρο 3 της Σύμβασης κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

6. Μέσα στο έντυπο της προσφυγής με ημερομηνία 4 Μαΐου 2015, ο προσφεύγων παραπονέθηκε επίσης για μία παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

7. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως αυτά εκτίθενται από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψιστούν ως ακολούθως.

8. Το 2012, ο προσφεύγων εγκατέλειψε την χώρα καταγωγής του. Στην Ρωσία εκκρεμεί ποινική δίωξη εναντίον του για συμμετοχή σε παράνομη ένοπλη ομάδα και απόπειρα ανθρωποκτονίας.

9. Την 1^η Οκτωβρίου 2014, ο προσφεύγων συνελήφθη από την ελληνική ακτοφυλακή ανοιχτά της νήσου Χίου και τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση ενόψει της έκδοσής του δυνάμει ενός διεθνούς εντάλματος σύλληψης.

10. Στις 14 Νοεμβρίου 2014, το συμβούλιο εφετών Βορείου Αιγαίου («το συμβούλιο εφετών») έκρινε ότι οι πράξεις για τις οποίες ο προσφεύγων διωκόταν δικαιολογούσαν την έκδοσή του και ότι δεν υπήρχε νόμιμος λόγος που να επιβάλει στις εθνικές αρχές να μην προβεί στην έκδοσή του στην Ρωσία. Στην βάση αυτή, το συμβούλιο εφετών εξέδωσε μία γνώμη υπέρ της έκδοσης του προσφεύγοντος και διατήρησε την κράτηση του ενδιαφερομένου (απόφαση αριθ. 6/2014). Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής.

11. Στις 20 Νοεμβρίου 2014, ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση χορήγησης ασύλου. Δήλωσε ότι η σύζυγός του είχε μία άδεια παραμονής στην Γαλλία και ζήτησε να εξετασθεί η αίτησή του για χορήγηση ασύλου από τις γαλλικές αρχές σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26 Ιουνίου 2013 ο οποίος θέσπισε τα κριτήρια και τους μηχανισμούς καθορισμού του Κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης

διεθνούς προστασίας η οποία κατατέθηκε σε ένα Κράτος μέλος από έναν υπήκοο τρίτης χώρας ή έναν άπατρι.

12. Στις 26 Φεβρουαρίου 2015, το συμβούλιο του Αρείου Πάγου απέρριψε την έφεση η οποία ασκήθηκε από τον προσφεύγοντα. Έκρινε ειδικότερα ότι το γεγονός ότι είχε καταθέσει μία αίτηση χορήγησης ασύλου σε μία τρίτη χώρα δεν ήταν λόγος ικανός να παρεμποδίσει την έκδοσή του προς το Κράτος που ζήτησε την έκδοσή του, από την στιγμή που οι ελληνικές αρχές δεν του είχαν χορηγήσει άσυλο. Επίσης, το συμβούλιο έκρινε ότι η ποινική δίωξη η οποία είχε ασκηθεί σε βάρος του προσφεύγοντος στην Ρωσία δεν ήταν γεγονός που μπορούσε να χρησιμεύσει ως πρόσχημα για την πολιτική δίωξή του στο Κράτος αυτό. Τέλος, έκρινε ότι η ζωή ή η σωματική ακεραιότητα του προσφεύγοντος δεν θα διέτρεχαν κίνδυνο σε περίπτωση έκδοσής τους στην Ρωσία (απόφαση αριθ. 203/2015).

13. Την ημερομηνία κατάθεσης της προσφυγής, η διαδικασία της έκδοσης από την Ελλάδα προς την Ρωσία εκκρεμούσε σε βάρος του προσφεύγοντος, ο οποίος τελούσε υπό κράτηση στις φυλακές Κορυδαλλού.

14. Η υπόθεση διαβιβάστηκε στην συνέχεια στον Υπουργό Δικαιοσύνης προκειμένου αυτός να αποφανθεί επί της έκδοσης του προσφεύγοντος προς την Ρωσία.

15. Στις 28 Νοεμβρίου 2016, ο προσφεύγων μεταφέρθηκε στην Πολωνία.

16. Στις 4 Σεπτεμβρίου 2017, στον προσφεύγοντα παραχωρήθηκε το καθεστώς του πρόσφυγα στην Πολωνία.

17. Με την από 24 Οκτωβρίου 2017 απόφασή του, ο Υπουργός Δικαιοσύνης περάτωσε την διαδικασία έκδοσης αφού διαπίστωσε, μεταξύ άλλων, ότι ο ενδιαφερόμενος είχε το καθεστώς του πρόσφυγα στην Πολωνία.

18. Από την δικογραφία προκύπτει ότι ο προσφεύγων διαμένει πάντοτε την Πολωνία όπου έχει πάντοτε το καθεστώς του πρόσφυγα.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΙΤΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΚΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

19. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η επιστροφή του στην Ρωσία θα επέφερε παραβίαση των άρθρων 2 και 3 της Σύμβασης, τα οποία έχουν ως εξής:

Άρθρο 2

«1. Το δικαίωμα εκάστου προσώπου εις την ζωήν προστατεύεται υπό του νόμου. Εις ουδένα δύναται να επιβληθή εκ προθέσεως θάνατος, ειμή εις

εκτέλεσιν θανατικής ποινής εκδιδομένης υπό δικαστηρίου εν περιπτώσει αδικήματος τιμωρουμένου υπό του νόμου δια της ποινής ταύτης.

2. Ο θάνατος δεν θεωρείται ως επιβαλλόμενος κατά παράβασιν του άρθρου τούτου, εις ας περιπτώσεις θα επήρχετο συνεπεία χρήσεως βίας καταστάσης απολύτως αναγκαίας:

α. δια την υπεράσπισιν οιοδήποτε προσώπου κατά παρانونίου βίας.

β. δια την πραγματοποίησιν νομίμου συλλήψεως ή προς παρεμπόδισιν αποδράσεως προσώπου νομίμως κρατουμένου.

γ. δια την καταστολήν, συμφώνως τω νόμω, στάσεως ή ανταρσίας.»

Άρθρο 3

«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχειρίσιν απανθρώπους ή εξευτελιστικάς.»

A. Οι θέσεις των διαδίκων

20. Η Κυβέρνηση θεωρεί ότι ο προσφεύγων δεν έχει την ιδιότητα του θύματος, ότι αυτός δεν εξήντλησε τα εθνικά ένδικα μέσα αφού φέρεται να μην ανέμεινε την απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης πριν προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου και ότι, σε κάθε περίπτωση, δεν προκύπτει από την δικογραφία της υπόθεσης ότι η έκδοση του προσφεύγοντος στην Ρωσία θα απειλούσε την ζωή ή την σωματική ακεραιότητά του ούτε ότι θα κατέληγε στην υποβολή του ενδιαφερομένου σε βασανιστήρια ή σε εξευτελιστική μεταχείριση με την έννοια του άρθρου 3 της Σύμβασης.

21. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι εξήντλησε τα εθνικά ένδικα μέσα. Προσθέτει ότι η αποπομπή του στην Ρωσία θα τον εξέθετε σε πραγματικό κίνδυνο να υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση.

B. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

22. Το άρθρο 37 § 1 της Σύμβασης ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Ανά πάσα στιγμή της διαδικασίας, το Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή της προσφυγής από το πινάκιο, οσάκις οι περιστάσεις του επιτρέπουν να συμπεράνει:

α. ότι ο αιτών δεν επιθυμεί πλέον την εκδίκασή της,

β. ή ότι η διαφορά διευθετήθηκε, ή

γ. ότι για οποιονδήποτε άλλο λόγο του οποίου την ύπαρξη διαπιστώνει το Δικαστήριο, δεν αιτιολογείται πλέον η περαιτέρω εξέταση της προσφυγής.

Πάντως, το Δικαστήριο προβαίνει στην εξέταση της προσφυγής εάν τούτο απαιτείται από το σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου που εγγυάται η Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της.»

23. Το Δικαστήριο παρατηρεί εξ αρχής ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του στις υποθέσεις οι οποίες αφορούν την επέλαση ενός προσφεύγοντος από ένα εναγόμενο Κράτος, θεωρεί ότι, από την στιγμή που ο ενδιαφερόμενος δεν κινδυνεύει πλέον να απελαθεί από το Κράτος αυτό, ότι «η διαφορά διευθετήθηκε» με την έννοια του άρθρου 37 § 1 β) της Σύμβασης, και διαγράφει την υπόθεση από το πινάκιο του, είτε ο προσφεύγων εγκρίνει την απόφαση αυτή είτε όχι (βλέπε, μεταξύ άλλων, *M.E. κατά Σουηδίας* (διαγραφή) [GC], αριθ. 71398/12, 8 Απριλίου 2015, *Paez κατά Σουηδίας*, 30 Οκτωβρίου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-VII, *Sarwari κατά Αυστρίας* (déc.), αριθ. 21662/10, 3 Νοεμβρίου 2011, *M.A. κατά Σουηδίας* (déc.), αριθ. 28361/12, 19 Νοεμβρίου 2013, *Isman κατά Ελβετίας* (déc.), αριθ. 23604/11, 21 Ιανουαρίου 2014, *O.G.O. κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (déc.), αριθ. 13950/12, 18 Φεβρουαρίου 2018, και *I.A. κατά Ολλανδίας* (déc.), αριθ. 76660/12, 27 Μαΐου 2014).

24. Ο λόγος είναι ότι το Δικαστήριο εξέταζε πάντοτε το ζήτημα υπό το πρίσμα μιας δυνητικής παραβίασης της Σύμβασης, έχοντας την άποψη ότι η απειλή μιας παραβίασης εξαφανίζεται με την απόφαση με την οποία παρέχεται στον προσφεύγοντα ένα δικαίωμα διαμονής μέσα στο εναγόμενο Κράτος (πιο πάνω αναφερόμενη *Paez*, § 29). Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, έκρινε σε προηγούμενες υποθέσεις ότι το άρθρο 3 της Σύμβασης δεν παραβιαζόταν από την στιγμή που ο προσφεύγων δεν διέτρεχε πλέον κίνδυνο πραγματικό και επικείμενο να απελαθεί (βλέπε, για παράδειγμα, *Khan κατά Γερμανίας* [GC], αριθ. 38030/12, 21 Σεπτεμβρίου 2016, *A.G. κατά Σουηδίας* (déc.), αριθ. 22107/08, 6 Δεκεμβρίου 2011, και *H. κατά Νορβηγίας* (déc.), αριθ. 51666/13, 17 Φεβρουαρίου 2015).

25. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης της 24 Οκτωβρίου 2017, η οποία περάτωσε την διαδικασία της έκδοσης, ελήφθη κυρίως λόγω της συνθήκης ότι προσφεύγων απολάμβανε του καθεστώτος του πρόσφυγα στην Πολωνία (πιο πάνω παράγραφος 17). Πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι, στον βαθμό που η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση, η αρχική αιτίαση η οποία προβλήθηκε από τον προσφεύγοντα βάσει της Σύμβασης αφορούσε τους

φόβους του τελευταίου ότι η απέλασή του στην Ρωσία θα τον εξέθετε σε μία παραβίαση των άρθρων 2 και 3 της Σύμβασης. Αυτή η απειλή παραβίασης εξαφανίστηκε με την απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης της 24 Οκτωβρίου 2017 (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 17). Επιπλέον, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι από την δικογραφία προκύπτει ότι ο προσφεύγων δεν βρίσκεται πλέον στην Ελλάδα και ότι διαμένει σήμερα στην Πολωνία, όπου εξακολουθεί να απολαμβάνει του καθεστώτος του πρόσφυγα.

26. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την πιο πάνω παρατιθέμενη νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η διαφορά έχει διευθετηθεί με την έννοια του άρθρου 37 § 1 β) της Σύμβασης.

27. Το Δικαστήριο δεν υποχρεούται να αναζητήσει εκ των υστέρων αν υπήρξε πραγματικός κίνδυνος με ευθύνη του εναγομένου Κράτους βάσει του άρθρου 3 της Σύμβασης κατά τον χρόνο της αποδοχής εκ μέρους των ελληνικών αρχών της αίτησης έκδοσης του προσφεύγοντος στην Ρωσίας. Υπάρχουν ασφαλώς ιστορικά γεγονότα αλλά αυτά δεν ρίχνουν φως στην σημερινή κατάσταση του προσφεύγοντος, κατά την οποία ο εν λόγω κίνδυνος έχει εξαφανιστεί. Αυτή η τελευταία συνθήκη είναι καθοριστική για την διαπίστωση του Δικαστηρίου περί διευθέτησης της διαφοράς (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Saadi κατά Ιταλίας* [GC], αριθ. 37201/06, § 133, CEDH 2008).

28. Το Δικαστήριο είναι επίσης της άποψης ότι δεν υφίστανται, εν προκειμένω, ειδικές συνθήκες σχετικές με τον σεβασμό των προστατευομένων από την Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της ανθρωπίνων δικαιωμάτων οι οποίες να επιβάλουν την συνέχιση της εξέταση της προσφυγής (άρθρο 37 § 1 *in fine* της Σύμβασης). Οφείλει εξάλλου να υπενθυμίσει ότι, αφού έχει διαγράψει μία προσφυγή από το πινάκιο, μπορεί κατά πάντα χρόνο να την επανεγγράψει σε αυτό αν εκτιμά ότι οι περιστάσεις το δικαιολογούν, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 37 § 2 της Σύμβασης (*Atmaca κατά Γερμανίας* (déc.), αριθ. 45293/06, 6 Μαρτίου 2012, *Abdi Mohammed κατά Ολλανδίας* (déc.), αριθ. 2738/11, 4 Δεκεμβρίου 2012, πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *I.A. κατά Ολλανδίας*, και *H.S. και λοιποί κατά Βελγίου* (déc.), αριθ. 10973/12, 24 Μαρτίου 2015).

29. Κατά συνέπεια, πρέπει η προσφυγή να διαγραφεί από το πινάκιο όσον αφορά τις αιτιάσεις που έλκονται από τα άρθρα 2 και 3 της Σύμβασης σε περίπτωση έκδοσης του προσφεύγοντος στην Ρωσία.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

30. Στο από 4 Μαΐου 2015 έντυπο της προσφυγής, ο προσφεύγων παραπονείται για μία παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης. Η αιτίαση αυτή φαίνεται να αφορά την διαδικασία την οποία αυτός εισήγαγε κατά της έκδοσής του στην Ρωσία καθώς και την εκ μέρους των ελληνικών αρχών εξέταση της αίτησής του για την χορήγηση ασύλου.

31. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος δεν τεκμηριώνονται και ότι αυτοί παραμένουν αόριστοι.

32. Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτο, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 39 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΡΙΟΥ

33. Λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρονται προηγουμένως, η εφαρμογή του άρθρου 39 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομόφωνα,

1. *Αποφασίζει* να διαγράψει την προσφυγή από το πινάκιο όσον αφορά τις αιτιάσεις που έλκονται από τα άρθρα 2 και 3 της Σύμβασης σε περίπτωση έκδοσης του προσφεύγοντος στην Ρωσία,
2. Κηρύσσει απαράδεκτη την αιτίαση που έλκεται από το άρθρο 13 της Σύμβασης.

Συντάχθηκε στην γαλλική γλώσσα και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 16 Μαΐου 2019.

(υπογραφή)

Renata Degener

Αναπληρώτρια Γραμματέας

(υπογραφή)

Aleš Pejchal

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 11 Ιουνίου 2019

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος

